

← пра ўдзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны — ураджэнцаў пасёлка, змешчаны фотаздымкі, апісаны іх баявы шлях, дадзены біяграфіі. Так, у альбоме "Вечная памяць" змешчаны звесткі пра камандзіра стралковага палка Я.Д.Гасана, які загінуў у баі пры вызваленні вёскі Ветранка, імем якога названа адна з вуліц у рабочым пасёлку Гадылёва, і матэрыялы аб адкрыцці ў пасёлку помніка загінуўшым воінам. Альбом "Гадылёва: гісторыя і сучаснасць" змяшчае звесткі аб узнікненні пасёлка, яго мінулым і сучасным, першых жыхарах, развіцці торфабрыкетнага завода "Дняпроўскі", перадавых людзях прадпрыемства; тут адлюстраваны жыццё і дзейнасць мясцовых жыхароў: настаўнікаў, спецыялістаў, культработнікаў, медыкаў і інш.

Таксама ў краязнаўчым кутку размешчана этнаграфічная выстава, на якой сабрана беларускае адзенне, элементы старадаўняга быту: прасніца, прас, ручнікі, сурвэткі, беларускія нацыянальныя касцюмы, лапці. Гэты краязнаўчы матэрыял шырока выкарыстоўваецца ў бібліятэцы пры правядзенні масавых мерапрыемстваў. Вось некаторыя з іх.

Для правядзення краязнаўчага рынга на тэму "Мой край, мая вёска" былі запрошаны вучні 9—11 класаў, якія прынялі ўдзел у гістарычным, тапанімічным, фальклорным, этнаграфічным конкурсах і конкурсе "Замалёўкі родных мясцін". З вучнямі 6-х класаў была праведзена віктарына "Ці ведаеце вы гісторыю свайго пасёлка?". Нямала карыснага і цікавага пачулі тыя чытачы, каму давалося прысутнічаць на мерапрыемстве ў форме вуснага часопіса "Хто мы? Якія мы?". У праграму часопіса ўваходзіла і сустрэча з мясцовымі ўмельцамі, якія падзяліліся ведамі і навыкамі з чытачамі, расказалі аб сваіх настаўніках, аб тым нялёгкім творчым пошуку ў стварэнні цудоўных вырабаў, якія былі прадстаўлены на выставе "Зямля, багатая талентамі". Не менш цікава ў бібліятэцы прайшлі пасяджэнкі "Паслухайце, што людзі скажуць", на якіх жыхары старэйшага пакалення падзяліліся назапашаным вопытам з маладымі па сельскагаспадарчых пытаннях, фіта-тэрапіі і інш.

Пры бібліятэцы працуе клуб па інтарэсах "Гадылёўскія краяведы", членамі якога з'яўляюцца вучні мясцовай школы. Мэта клуба — вывучэнне гісторыі пасёлка, арганізацыя сустрэч з цікавымі людзьмі.

У рамках пасяджэнняў клуба пастаянна праходзяць вечары-партрэты пад агульнай назвай "Ганаровыя людзі нашага пасёлка", да якіх афармляецца выстава "Імі ганарымся па праву". Ужо адбыліся вечары, прысвечаныя такім людзям, як Баранчук Н.В., Баранаў М.П., Баранкевіч В.П. Не абыйшла ўвагай бібліятэка і старажылаў пасёлка, якіх тут пражывае двое — гэта Ламака В.А., 1905 г. нараджэння, і Баранкевіч А.М., 1904 г. нараджэння. У бібліятэцы аформлена выстава "Годы моладые", дзякуючы якой аднавяскоўцы даведаліся і падрабязней пазнаёміліся з гэтымі людзьмі. На выставе былі прадстаўлены іх фотаздымкі і біяграфіі.

Усю гэту вялікую работу па вывучэнню роднага краю, збору дакументаў і матэрыялаў па краязнаўству робіць бібліятэкар разам з жыхарамі Гадылёва, сваімі чытачамі. Мясцовыя жыхары расказвалі аб мінулым пасёлка, дарылі фотаздымкі, а з найбольш каштоўных дакументаў былі зроблены ксеракопіі. На збор гэтых матэрыялаў затрачана некалькі гадоў, у выніку аформлены краязнаўчы куток, які дапамагае маладому пакаленню ў пазнанні свайго Бацькаўшчыны. Мясцовыя жыхары ўдзячны Таццяне Аляксандраўне за яе ўважлівасць, шчырасць, добразычлівасць, павагу і добрыя адносіны да кожнага чытача.

Улік бібліятэчных фондаў: нарматыўна-прававое забеспячэнне

У канцы снежня 2001 г. прайшла ўсе этапы зацвярджэння новай рэдакцыя "Інструкцыі па ўліку і захаванасці бібліятэчных фондаў Рэспублікі Беларусь". Пасля рэгістрацыі ў Міністэрстве статыстыкі яна набыла статус нарматыўна-рэгламентуючага дакумента рэспубліканскага значэння.

Неабходнасць унясення ў Інструкцыю змяненняў і дапаўненняў выклікана ўкараненнем у практыку работы бібліятэк камп'ютэрных тэхналогій (аўтаматызаваных прыёмаў работы), у выніку чаго адбыліся значныя змены ў многіх тэхналагічных працэсах. Так, напрыклад, ліквідаваны шматлікія руцінныя аперацыі, знікла дубліраванне, відазмяніліся асобныя працэсы. Да таго ж у сучасных умовах значна пашырылася разнавіднасць носьбітаў інфармацыі. Бібліятэкі пачалі набываць электронныя дакументы і базы даных, узнікла неабходнасць прыняцця канкрэтных інструктыўна-метадычных рашэнняў па іх уліку і захаванасці.

У новай рэдакцыі Інструкцыі ўлічаны ўсе асаблівасці, якія ўнесла камп'ютэрызацыя ў тэхналагічны цыкл "Камплектаванне, улік і захаванне бібліятэчных фондаў". Так, у адрозненне ад папярэдняга выпуску адлюстраваны знойдзеныя тыповыя рашэнні па арганізацыі тэхналагічных аперацый індывідуальнага і сумарнага ўліку. У выніку службы камплектавання фондаў атрымалі магчымасць значна мінімізаваць сваю работу па вядзенню адпаведных уліковых форм. Асабліва гэта датычыцца бібліятэк са шматфіліяльнай структурай. У сумарным уліку паменшылася колькасць уліковых паказчыкаў фінансавага характару: з моманту ўступлення Інструкцыі ў дзеянне вартасны ўлік павінен весціся толькі на новыя паступленні.

Вырашана складанейшая праблема, звязаная з пераацэнкай бібліятэчных фондаў: у адпаведнасці з Пастановай №1 Міністэрства статыстыкі ад 09.01.01 унесены запіс аб тым, што бібліятэчныя фонды не падлягаюць пераацэнцы. Перагледжаны тэрміны захоўвання актаў аб выключэнні дакументаў і актаў аб праверцы бібліятэчных фондаў. Унесены дапаўненні ў працэдуру выключэння дакументаў, якія не вернуты чытачамі: у пералік дакументаў, што пацвярджаюць немагчымасць спягнення запазычанасці, уведзены зафіксаваныя ў фармуляры чытача напаміны аб звароце дакументаў, накіраваныя бібліятэкай на адрас чытача ў выглядзе заказнага ліста або паштоўкі з уведамленнем. Унясенне вышэйпералічаных дапаўненняў істотна ўзмацняе дзейнасць разглядаемага выдання.

У цэлым можна канстатаваць, што даная рэдакцыя Інструкцыі ў больш значнай ступені вытрымана ў рамках "жанру" тэхналагічнага нарматыўна-рэгламентуючага дакумента. Падача тэксту прыведзена ў форму адпаведна сучасным патрабаванням да такога роду выданняў, больш жорстка прапісана абавязковасць прымянення ў бібліятэках Рэспублікі Беларусь. У прэамбуле адзначаецца, што вядзенне ўліку і захаванасці бібліятэчных фондаў павінна здзяйсняцца бібліятэкамі незалежна ад іх статуса, ведамаснай прыналежнасці, структуры фонду, арганізацыйна-тэхналагічных асаблівасцей на аснове ўстаноўленых прынцыпаў і правілаў. Так, абавязковым для кожнай бібліятэкі з'яўляецца:

вядзенне сумарнага і індывідуальнага ўліку на дакументы, якія паступаюць у бібліятэчны фонд і выбываюць з яго;

здзяйсненне ўліку фонду ў стандартных уліковых адзінках;
забеспячэнне ідэнтычнасці наменклатуры асноўных паказчыкаў, якія ўводзяцца ва ўліковыя формы бібліятэкі, і дзяржаўнай статыстыкі;

забеспячэнне супаставімасці адзінак уліку ў экзэмплярах з адзінкамі захоўвання;

забеспячэнне стабільнасці прынятых адзінак уліку, паслядоўнасць іх прымянення. Змена адзінак уліку не дапускаецца.

Уніфікацыя відаў і адзінак уліку дакументаў у бібліятэках забяспечваецца выкананнем стандартаў у галіне інфармацыі, бібліятэчнай і выдавецкай справы.

Кіруючыся агульнымі прынцыпамі і правіламі, якія з'яўляюцца абавязковымі, кожная канкрэтная бібліятэка мае права індывідуалізаваць улік сваіх фондаў, дэталізаваць яго, адлюстроўваць важныя для яе асаблівасці, калі гэтыя дзеянні не супярэчаць асноўным патрабаванням Інструкцыі. Так, напрыклад, бібліятэкі могуць уводзіць ва ўліковыя дакументы побач з абавязковымі набор дадатковых (факультатывных) паказчыкаў, якія ўлічваюць іх канкрэтыя інтарэсы; вызначаць склад дакументаў часовага захоўвання; і тэрміны іх захоўвання; рэалізоўваць, у тым ліку прадаваць, спісаныя з фонду дакументы за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных заканадаўствам.

У заключэнне хочацца адзначыць, што наяўнасць адпрацаванай у кантэксце змен «Інструкцыі па ўліку і захаванасці бібліятэчных фондаў у Рэспубліцы Беларусь» з'яўляецца сутнасным укладам у нарматыўную базу бібліятэчнай тэхналогіі.